

RETNINGSLINJER FOR BEHANDLING AV FANGSTDOKUMENTASJON FOR MAKRELLSTØRJE, STORØYET TUNFISK OG SVERDFISK

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. Bakgrunn

2. Systemet med fangstdokument og reeksportdokument

2.1 Om fangstdokumentasjonsforskriften

2.2 Generelt om dokumentene

3. Landing av bifangst fra norsk fartøy

4. Innenlands omsetning

5. Eksport

6. Import og landing fra utenlandsk fartøy

7. Reeksport

8. Utfylling av fangstdokument og reeksportdokument

Kontakter:

FMC: Fisheries Monitoring Center

Tlf: 55 23 83 36

Fax: 55 23 82 76

E-post: portstatecontrol@fiskeridir.no

Hilde Ognedal

e-post: hilde.ognedal@fiskeridir.no

Tlf: 920 89 516

E-post: Hilde.Ognedal@fiskeridir.no

1. Bakgrunn

Bestandene av makrellstørje (*Thunnus thynnus*), storøyet tunfisk (*Bigeye tuna/Thunnus obesus*) og sverdfisk (*Xiphias gladius*) er i dårlig forfatning. Den regionale forvaltningsorganisasjonen The International Commission for the Conservation of Atlantic Tuna (ICCAT) har iverksatt en rekke tiltak for å gjenoppbygge bestandene. Blant annet er det etablert et fangstdokumentasjonssystem med krav om at det skal følge et særskilt fangstdokument med ved landing, innenlands omsetning, import og eksport av nevnte fiskeslag. Ved reeksport skal det i tillegg følge et reeksportdokument med forsendelsen.

Bestanden av makrellstørje er så nedfisket at Norge har innført forbud for norske fartøy mot å fiske og lande makrellstørje, jf. forskrift om forbud mot fiske av makrellstørje § 1. Levedyktig bifangst skal alltid slippes på sjøen. Bare død eller døende bifangst av makrellstørje kan landes, jf. § 2 annet ledd. Det gjelder ikke et tilsvarende forbud mot fiske etter storøyet tunfisk og sverdfisk, men norske fiskefartøy driver ikke kommersiell fangst av disse artene. Det kan imidlertid forekomme bifangst.

ICCATs regelverk om fangstdokumentasjon er implementert i norsk rett gjennom forskrift om fangstdokumentasjon for makrellstørje (*Thunnus thynnus*), storøyet tunfisk (*Bigeye tuna/Thunnus obesus*) og sverdfisk (*Xiphias gladius*) (fangstdokumentasjonsforskriften)¹.

2. Systemet med fangstdokument og reeksportdokument

2.1 Om fangstdokumentasjonsforskriften

Fangstdokumentasjonsforskriften stiller krav om særskilt fangstdokumentasjon for makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk i følgende situasjoner:

- **Landing:** Det skal utstedes fangstdokument ved landing, jf. fangstdokumentasjonsforskriften § 3. Den som er ansvarlig på fiskefartøyet skal gi Fiskeridirektoratet ved Fisheries Monitoring Center (FMC) de opplysningene som er nødvendige for å fylle ut fangstdokument.
- **Innenlands omsetning:** Dersom fisk som er landet i Norge skal omsettes innenlands, må godkjent fangstdokument følge med forsendelsen, jf. forskriften § 4.
- **Eksport:** Det er forbudt å eksportere nevnte fiskeslag som er landet av norske fartøy uten at godkjent fangstdokument følger med forsendelsen, jf. forskriften § 6. Med eksport menes at fisk som er landet i Norge sendes ut av landet.
- **Import:** Det er forbudt å importere makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk dersom forsendelsen ikke følges av godkjent fangstdokument, jf. § 5.
- **Reeksport:** Reeksport er forbudt dersom det ikke følger både godkjent fangstdokument og et særskilt reeksportdokument med forsendelsen, jf. § 7. Med reeksport menes at fisk som har blitt importert til ett land, sendes ut igjen fra landet.

Forskriften gjelder kun fersk eller fryst fisk. Andre deler av fisken enn selve kjøttet er ikke omfattet av kravet om fangstdokumentasjon. Det vil si at hermetikk, hode, øyne, rogn,

¹ Forskriften er tilgjengelig på Fiskeridirektoratets hjemmesider som J-melding nr. J-64-2009, og ligger som vedlegg 2 til disse retningslinjene

innvoller og hale kan omsettes innenlands, importeres, eksporteres og reeksporteres uten fangstdokument eller reeksportdokument.

2.2 Generelt om dokumentene

Når fangstdokument skal utstedes, skal ICCATs dokumenter benyttes:

- ICCAT Bluefin Tuna Catch Document,
- ICCAT Bigeye Tuna Statistical Document, eller
- ICCAT Swordfish Statistical Document.

Når reeksportdokument skal utstedes, skal ICCATs dokumenter benyttes:

- ICCAT Bluefin Tuna Re-export Certificate,
- ICCAT Bigeye Tuna Re-export Certificate, eller
- ICCAT Swordfish Re-export Certificate.

Det skal utstedes ett dokument for hver enkelt fisk som landes, og dokumentene må fylles ut på engelsk.

ICCATs regelverk krever at hvert fangstdokument og reeksportdokument skal ha et unikt identifikasjonsnummer og at dokumentene skal godkjennes særskilt av den myndighet som utsteder dokumentet. I Norge det Fiskeridirektoratet som gir fangstdokumentene identifikasjonsnummer og som godkjenner dokumentene.

Dersom fisk deles opp i ulike forsendelser, skal kopi av fangstdokumentet og eventuelt reeksportdokument følge med hver del. Hver kopi skal da være godkjent med stempel og underskrift.

Dersom fisken har blitt sendt gjennom flere land skal dette være ført på dokumentene, og kopi av fangstdokumenter og reeksportdokumenter fra all eksport, import og reeksport skal følge forsendelsen.

Den ansvarlige på fiskefartøyet plikter å oppbevare fangstdokumentet i to år etter landing. Tilsvarende plikter importør, eksportør og reeksportør å oppbevare fangstdokumenter og eventuelt reeksportdokumenter i to år etter at importen, eksporten eller reeksporten fant sted.

3. Landing av bifangst fra norsk fartøy

Ved landing fra norsk fartøy av bifangst av makrellstørje, storøyet tunfisk eller sverdfisk plikter den som er ansvarlig på fiskefartøyet å fylle ut fangstdokumentskjema, signere det og sende det til Fiskeridirektoratet. FMC mottar dokumentet, kontrollerer at de oppgitte opplysningene er korrekte og utsteder fangstdokument, dersom fisken er lovlig fanget.

Fangstdokumenter og reeksportdokumenter for de ulike fiskeslag er tilgjengelige i wordformat (excel for fangstdokument for makrellstørje) på direktoratets hjemmesider under Skjema/ Skjema for fiske, fangst og akvakultur, og følger disse retningslinjene som vedlegg 1. Utfylte dokument sendes til Fiskeridirektoratet ved FMC på

faks: 55 23 82 76, eller
e-post: portstatecontrol@fiskeridir.no

Informasjon om hvordan fangstdokumenter skal fylles ut følger nedenfor under punkt 8.

FMC kontrollerer mottatte sluttседler ukentlig for å undersøke om det er foretatt landinger av makrellstørje, storøyet tunfisk eller sverdfisk. Fisk av disse tre fiskeslagene skal ikke omsettes uten godkjent fangstdokument.

4. Innenlands omsetning

Ved innenlands omsetning av makrellstørje, sverdfisk og storøyet tunfisk som har blitt landet i Norge kreves det at hver forsendelse følges av godkjent fangstdokument utstedt av Fiskeridirektoratet, jf. fangstdokumentasjonsforskriften § 4. Ved forsettelig eller uaktsom overtredelse av forskriften kan straff ilegges etter § 10.

5. Eksport

Eksport uten gyldig fangstdokument er forbudt etter forskriften § 6.

FMC kontrollerer eksport av makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk ved å gå gjennom opplysninger som mottas fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Dersom aktuelle fiskeslag er eksportert uten gyldig fangstdokument vil reaksjon etter forskriften § 10 bli vurdert.

6. Import og landing fra utenlandsk fartøy

For norske forhold er det særlig import av makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk som kan være aktuelt. Ved import skal gyldig fangstdokument følge med forsendelsen. Dersom fisk som blir reeksportert fra et land blir importert til Norge, skal det følge både fangstdokument og reeksportdokument med forsendelsen.

Fangstdokumentene og reeksportdokumentene har et eget punkt der importøren skal oppgi navn, adresse, signatur og dato. Dersom produktet som importeres er ferskt, kan punktet fylles ut av den som foretar fortolling på vegne av importøren. Denne skal da i tillegg til opplysninger om importør, føre opp eget navn og signere. Nederst på dokumentet skal det endelige importsted føres på.

Importør skal straks fylle ut punktet om import og sende kopi av utfylt fangstdokument og eventuelt reeksportdokument til Fiskeridirektoratet, jf. forskriften § 5. Likt med import stilles landing i Norge fra utenlandsk fartøy.

Dokumentene sendes til Fiskeridirektoratets FMC på
faks: 55 23 82 76
tlf: 55 23 83 36
eller e-post: portstatecontrol@fiskeridir.no

FMC vil kontrollere at fangstdokumenter og reeksportdokumenter følger med ved import av nevnte fiskeslag. Det tas da utgangspunkt i det unike identifikasjonsnummeret som alle fangstdokumenter og reeksportdokumenter skal ha. Dokumentnumrene på mottatte dokumenter sammenlignes med opplysninger fra tollvesenet om tolldeklarerer av import, eksport og reeksport av nevnte fiskeslag.

Videre kontrollerer FMC at mottatte fangstdokumenter og reeksportdokumenter er gyldige.

Import uten gyldige dokumenter er forbudt etter fangstdokumentasjonsforskriften. Ved forsettelig eller uaktsom overtredelse av forskriften kan straff ilegges etter § 10.

7. Reeksport

Ved reeksport skal fisken følges av et godkjent reeksportdokument i tillegg til fangstdokumentet. Dersom disse fiskeslagene reeksporteres fra Norge, skal reeksportdokument utstedes av FMC. Den som står for reeksporten fyller da ut reeksportdokument, signere det og sende det til Fiskeridirektoratets FMC sammen med fangstdokumentet som fulgte med ved importen.

Fangstdokumenter og reeksportdokumenter for de ulike fiskeslag er tilgjengelige i wordformat (excel for fangstdokument for makrellstørje) på direktoratets hjemmesider under Skjema/ Skjema for fiske, fangst og akvakultur, og følger disse retningslinjene som vedlegg 1. Utfylte dokument sendes til Fiskeridirektoratet ved FMC på

faks: 55 23 82 76, eller
e-post: portstatecontrol@fiskeridir.no

Informasjon om hvordan fangstdokumenter skal fylles ut følger nedenfor under punkt 8.

FMC mottar dokumentene, kontrollerer at de oppgitte opplysningene er korrekte og utsteder reeksportdokument.

Videre vil FMC kontrollere reeksport av makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk ved å gå gjennom opplysninger som mottas fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Dersom aktuelle fiskeslag er reeksportert uten gyldig reeksportdokument og fangstdokument, vil reaksjon etter forskriften § 10 bli vurdert.

8. Utfylling av fangstdokument og reeksportdokument

Nedenfor omtales enkelte punkter i fangstdokumentene og reeksportdokumentene:

- Det skal utstedes ett dokument for hver enkelt fisk som landes i Norge.
- I forbindelse med at det skal gis opplysninger om fartøyet som fanget fisken, er det i dokumentene satt av plass til å oppgi ICCAT Record No. Dette refererer til ICCATs registre over fartøy som er autorisert til å fiske tunfisk og tunfisklignende arter. Etersom Norge har forbud mot å fiske makrellstørje, og norske fartøy ikke driver kommersielt fiske etter storøyet tunfisk og sverdfisk, er ikke norske fartøy ført i ICCATs register. Punktene kan derfor fylles ut med N A (not applicable).
- For **makrellstørje** er det satt av et eget punkt til å beskrive fangsten som landes.
 - Her skal det oppgis i hvilket område fangsten ble tatt. Det er da tilstrekkelig å oppgi om bifangsten ble tatt i Det nordlige Atlanterhav, Det sørlige Atlanterhav, Middelhavet, Stillehavet eller Det indiske hav.
 - Når det gjelder opplysninger om antall fisk, er det i ICCATs skjema lagt opp til at hele fangsten kan beskrives i ett dokument. I Norge kreves imidlertid at det utstedes ett dokument per fisk. Antall fisk skal derfor alltid oppgis som én.
 - Under total vekt oppgis i rund/ levende vekt. Gjennomsnittsvekt fylles ut med N A. Dersom rund/ levende vekt ikke er tilgjengelig skal vekten av det bearbejdede produktet oppgis, og det bearbejdede produktet beskrives etter ICCATs koder for produktbeskrivelse, jf. eget kulepunkt nedenfor.
 - Punktet TAGS No gjelder merking av fisk, og under ICCAT Record No of Joint fishing operation skal eventuelt registernummer for samfiske føres inn. Dette er ikke aktuelt i Norge, slik at N A kan føres her.

- Punktene 3 til 7 i fangstdokumentet for makrellstørje kan normalt fylles ut med N A.
- Både fangstdokumentene og reeksportdokumentene krever en produktbeskrivelse av fisken som omsettes. Fiskens tilstand oppgis etter ICCATs koder. Nærmere forklaring av kodene finnes nedenfor i eget kulepunkt.
 - For makrellstørje oppgis opplysninger om fersk og fryst fisk i separate linjer.
 - For storøyet tunfisk og sverdfisk skal det brukes en linje per produkttype, og for hver produkttype må det føres opp om fisken er fersk (F) eller fryst (FR).
 - Opplysningene skal gis i kilo.

- ICCAT har følgende koder som må brukes for å beskrive bearbeidet fisk:

F	=	fersk fisk
FR	=	fryst fisk
GG	=	sløyet fisk
DR	=	sløyet og hodekappet fisk
FL	=	filet
ST	=	kotelett
OT	=	annet; spesifiser hva slags produkt det er snakk om.

- ICCAT har følgende koder som må brukes for å beskrive fiskeredskap:

<i>GEAR CODE</i>	<i>GEAR TYPE</i>	<i>NORSK NAVN</i>
BB	BAITBOAT	AGNFISKE
GILL	GILLNET	GARN
HAND	HANDLINE	HÅNDSNØRE
HARP	HARPOON	HARPUN
LL	LONGLINE	LINE
MWT	MID-WATER TRAWL	FLYTETRÅL
PS	PURSE SEINE	RINGNOT
RR	ROD AND REEL	STANG
SPHL	SPORT HANDLINE	SPORTSFISK MED LINE
SPOR	SPORT FISHERIES UNCLASSIFIED	ANNET SPORTSFISKE
SURF	SURFACE FISHERIES UNCLASSIFIED	FISKE I OVERFLATEN
TL	TENDED LINE	FLØYTLINE
TRAP	TRAP	TEINE
TROL	TROLL	DORG
UNCL	UNSPECIFIED METHODS	USPESIFISERT REDSKAP
OT	OTHER TYPE	ANNET

Dersom annet utstyr er brukt (OT), må det beskrives hvilken type utstyr som er brukt.

- Det skal også gis opplysninger om omsetningen av fisken.
 - For makrellstørje skal disse opplysningene gis både for fisk som omsettes innenlands og når fiske eksporteres.
 - For storøyet tunfisk og sverdfisk kreves det bare at dette fylles ut når fisken eksporteres. Her skal organisasjonsnummer i Foretaksregisteret i Brønnøysund føres på.
 - Eksportør, reeksportør, eller selger dersom makrellstørje omsettes innenlands, må signere dokumentet før det kan godkjennes.
 - Ved eksport av sverdfisk må det dokumenteres at fisken var over 15 kilo.
- Punktet om importør skal fylles ut etter at fisken er eksportert/importert.

- For makrellstørje kreves det at dette punktet også skal fylles ut ved innenlands omsetning. Da er det opplysninger om kjøper som skal oppgis. Ved innenlands omsetning av storøyet tunfisk og sverdfisk kreves det ikke at punktet fylles ut.
- Utgangspunktet er at importøren skal fylle ut punktet, men dersom produktet som importeres er ferskt, kan punktet fylles inn av den som foretar fortolling på vegne av importøren. Denne skal da i tillegg til opplysninger om importør, føre opp eget navn og signere.
- Nederst på dokumentet skal det endelige importsted føres på.
- Eventuelle transportdokumenter skal følge med fangstdokumentet som vedlegg. Nederst på fangstdokument og reeksportdokument må det føres på hvor mange vedlegg som følger med.
- Reeksportdokumentene skal i stor grad inneholde tilsvarende opplysninger som fangstdokumentene, men krever i tillegg at det legges inn opplysninger som kan knytte fisken som ble importert opp mot fisken som reeksporteres.
 - For makrellstørje skal fangstdokumentnummeret for fisken som ble importert oppgis. Dette bør også gjøres i reeksportdokumentene for storøyet tunfisk og sverdfisk, selv om det ikke kreves i selve dokumentet.
 - Det opprinnelige godkjente fangstdokumentet og eventuelle transportdokument skal følge med reeksportdokumentet som vedlegg.
- Mer informasjon om utfylling av dokumentene finnes i ICCATs rekommandasjoner: 01-21, 01-22, 03- 19 og 08-12. Rekommandasjonene er tilgjengelige på ICCATs hjemmeside: www.iccat.int under Management/Resolutions, Recommendations and other Decisions.

VEDLEGG:

Vedlegg 1	Fangstdokumenter og reeksportdokumenter for makrellstørje, storøyet tunfisk og sverdfisk
Vedlegg 2	Forskrift om fangstdokumentasjon for makrellstørje (<i>Thunnus thynnus</i>), storøyet tunfisk (<i>Bigeye tuna/Thunnus obesus</i>) og sverdfisk (<i>Xiphias gladius</i>) (fangstdokumentasjonsforskriften).